

VLADIMIR VALJAN

RATNA PROSLOST NAŠIH NARODA

KNJIGA DEVEDESET DRUGA

MONOGRAFIJE
JEDINICA NOV I PO JUGOSLAVIJE

KNJIGA PETA

UREĐIVAČKI ODBOR

general-potpukovnik BOSKO DURICKOVIĆ, general-potpukovnik BRANKO BOROJEVIĆ, general-major ALEKSANDAR VOJINOVIĆ, general-major BRANKO PEROVIĆ, general-major FABIJAN TRGO, general-major u penz. MESUD HOTIĆ, general-major u penz. MILUTIN PEJANOVIĆ, pukovnik AHMET ĐONLAGIĆ, pukovnik VIKTOR KUCAN, potpukovnik u penz. LAZA BOGESKI i pukovnik VLADO STRUGAR — odgovorni urednik

UREDNIK — REDAKTOR

potpukovnik ESAD TIHIĆ

VOJNOIZDAVAČKI ZAVOD

V L A D I M I R V A L J A N

BRIGADA
FRANJO OGULINAC
SELJO

BEOGRAD 1968.

PREDGOVOR

Udarna brigada »Franjo Ogulinac Selja« nastala je i rasla unutar gustog borbenog rasporeda neprijatelja i u blizini njegovih velikih garnizona (Zagreb, Karlovac i Sisak), na terenu gde je Hrvatska seljačka stranka, pod neposrednim rukovodstvom dr Vlatka Mačeka, imala prije rata svoja najjača uporišta, a u toku rata relativnu slobodu političkog djelovanja. Borbe, život i rad ove brigade zanimljivi su ne samo za one koji proučavaju partizanski rat, već i za sve koji šire izučavaju politička zbivanja u NOR-u. Stoga sam nastojao, koliko mi je bilo moguće, da vojne akcije i postignute rezultate u njima izlažem paralelno sa njihovim uticajem na politička zbivanja i na terenu i u brigadi. No, uprkos svih nastojanja to mi nije do kraja pošlo za rukom, uslijed pomankanja podataka a i ograničenog prostora. Mnoga veoma interesantna i značajna politička pitanja i rad organizacija NOP-a samo su usput doticani, te zato ne daju punu sliku njihovih napora i uspjeha u rastu NOP-a na tom području. Nadam se da će tu prazninu nadomjestiti drugi radovi iz historije NOP tog kraja.

Brigada »Franjo Ogulinac Selja« jedna je od rijetkih brigada NOV koja je iznikla na određenom teritoriju i na njemu ostala skoro čitav period svog djelovanja. Zato je ona stalno bila značajan faktor političke situacije na tom području, a to je dalo određen pečat sveukupnom radu i djelovanju brigade i na vojnom i na političkom planu. Za one koji izučavaju partizanska dejstva interesantna je i činjenica da je brigada čitavo vrijeme do pred sam kraj

rata dejstvovala u neprijateljskoj pozadini na tipično partizanski način.

Kada sam počeo da pišem monografiju želio sam da prikupim i sredim podatke o poginulim i ranjenim borcima i starješinama brigade. Želio sam da navedem njihova imena, kako bi ih se buduće generacije sjećale sa poštovanjem i zahvalnošću.

Pri utvrđivanju činjenica naišao sam na nemale teškoće koje su mi otežavale, a ponekad i onemogućavale, da se neke od njih do kraja istinito rasvijetle. Tako je pomanjkanje istorijske dokumentacije 1. njemačke konjačke divizije, Prvog (kasnije Dvanaestog) njemačkog rezervnog lovačkog puka i štaba 69. njemačkog rezervnog armijskog korpusa, onemogućilo da potpuno vjerno rekonstruiram mnoge borbe koje je brigada vodila sa tim neprijateljskim jedinicama. Ustaško-domobranska dokumentacija, za koju se također može reći da nije potpuna, bogata je faktima, ali umnogome nedostaju operativni izvještaji ili su pak površno ili najčešće slabo pisani. Dokumentacija brigade, štaba 34. divizije i štaba 4. korpusa relativno je potpuna, izuzev za prva tri mjeseca postojanja brigade, pa je stoga i taj period donekle nepotpun. Partijski dokumenti, koji se nalaze u arhivi Instituta za izučavanje radničkog pokreta Hrvatske u Zagrebu, a odnose se na brigadu i na rad organizacija narodnooslobodilačkog pokreta na terenu, umnogome su upotpunili praznine, posebno u pogledu rada partijske organizacije i moralno-političkog stanja i u brigadi i na terenu, gdje je brigada dejstvovala. Podaci o poginulim borcima i rukovodiocima u arhivi brigade i divizije bili su nepotpuni, naročito za prvih šest mjeseci postojanja brigade. Do potpunijih podataka moglo se doći jedino upornim traganjem po raznim arhivama i konsultiranjem učesnika. Borci i rukovodioci brigade pružili su mi svestrano veliku pomoć u tome kao i u rekonstrukciji nekih događaja. Bez njihove suradnje mnogi podaci bi bili nepotpuni, a mnogi događaji nedovoljno osvjetljeni. Svim tim drugovima i drugaricama moje najiskrenije hvala.

AUTOR ,